

7.1 Knygnešiai

1. Perskaitykite tekstą. Užrašykite, kas buvo knygnešiai.

Knygnešiai

Knygnešys Vincas Juška

Nuo 1864 iki 1904 metų Lietuvoje buvo draudžiama spausdinti, įvežti bei platinti lietuviškas knygas. Šiuo sunkiu laikotarpiu atsirado knygnešiai, kurie gabeno lietuvišką spaudą iš užsienio ir ją platino Lietuvoje. Buvo gabenama spauda, išleista Mažojoje Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Dažniausiai Didžiosios Lietuvos knygnešiai pereidavo sieną nelegaliai. Nupirkę spaudos Mažojoje Lietuvoje, nešdavo ją per sieną ryšuliuose į Rusijos imperijos teritoriją. Nešdavo patys arba su talkininkais iš pasienio gyventojų iki įrengtų tarpinių punktų – slėptuvių. Nuo pasienio spauda dažniausiai arkliais ir traukiniais buvo vežama į tuos punktus, iš kurių ją paėmę nešėjai platindavo patys arba parduodavo specialiai tuo užsiimantiems žmonėms. Draudžiamosios lietuvių spaudos platintojai paprastai veikė savo, vėliau ir platesnėje apylinkėje, namuose įsirengdavo kelias slėptuves. Knygnešių veikla buvo pavojinga.

Pagal Vytautą Merki

Žodžiai:

knygnešiai
spauda
užsienis
nelegaliai
ryšulys
pasienis
slėptuvė
nešėjai
gabenti

Knygnešiai -

7.1 Knygnešiai

2. Perskaitykite eilėraštį. Pabraukite ir išsiaiškinkite nežinomus žodžius.

Knygnešio daina

Aš už jūrų žiemavojau,
Nes šaltos žiemos bijojau,
O pavasario sulaukęs,
Linksmas vėl namo aš traukiu.

Per miškus, laukus ir pievas
Mano kelias visur vienas –
Kelias tolimas, be galo,
Net širdis mano apsalo.

Aplankysiu miestą Kauną,
Nemunėlį, upę sraunią,
Gimtą kaimą ir tą vietą,
Kur aš užgimiau ant svieto.

Gyvenau tenai laimingai,
Bet neilgai būsiu gyvas.
Jau daugiau nebesugrįšiu.
Lietuvos nebematysiu.

Ak, lietuviai, mano broliai,
Ar mylėjot jūs lig šiolei
Lietuvą, tėvynę savo,
Kaip tas paukštis mylėdavo?

Ne, nemylite tėvynės
Kaip tėvai senos gadynės!
Jie Lietuvą taip mylėjo,
Kad ir kraują už ją liejo.

Ogi ką jūs šiandien darot?
Gimtą kalbą laukan varot
Ir maskoliškąją kalbą
Šiandien imate į darbą.

Pranas Tupikas

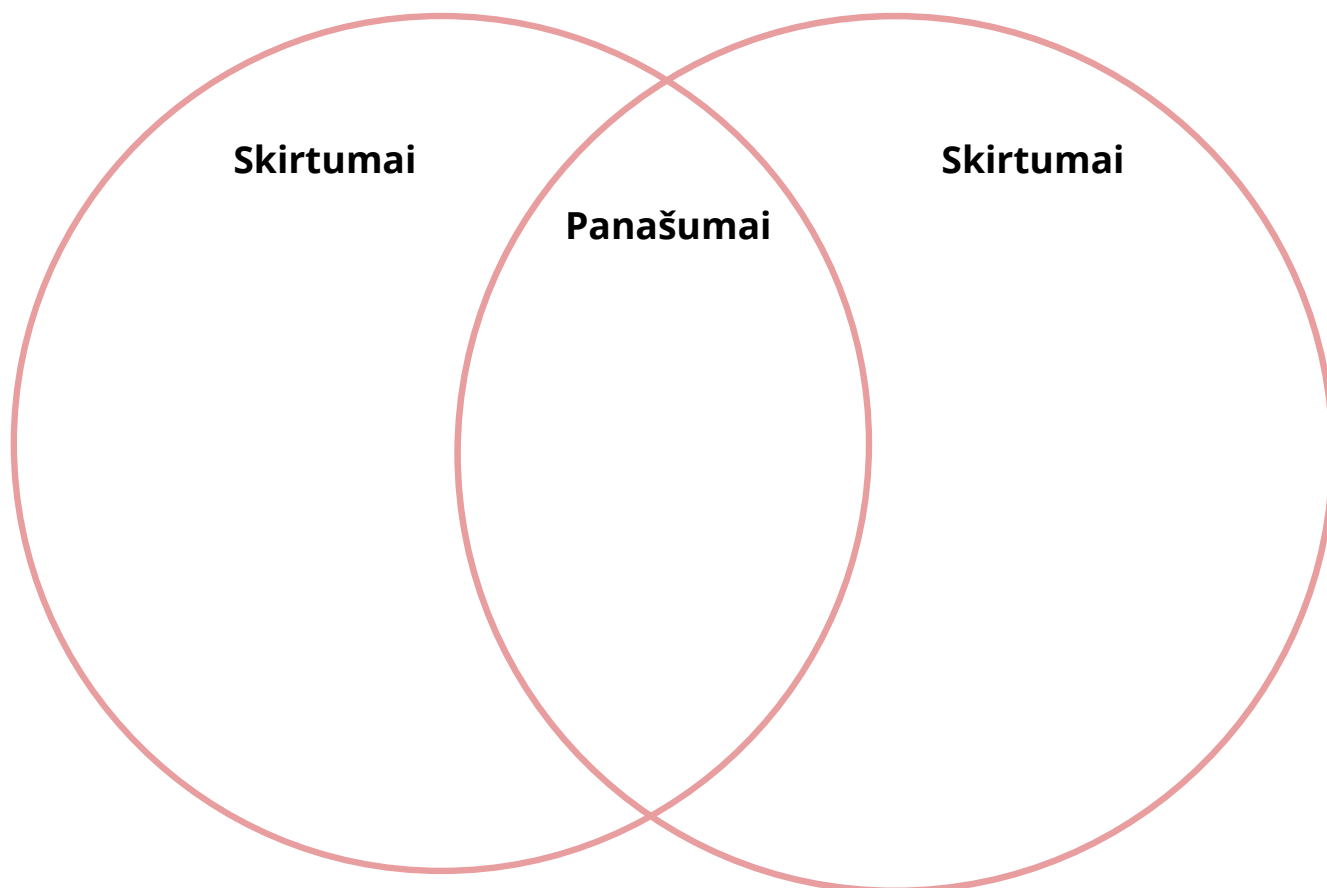

3. Atsakykite į klausimus.

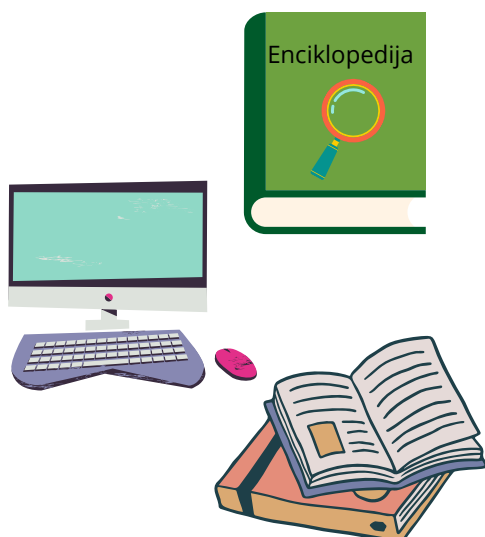
1. Kaip jautėtės skaitydami šį eilėraštį? Ką įsivaizdavote?
2. Kaip manote, kodėl poetas sukūrė šį eilėraštį?
3. Gal žinote daugiau eilėraščių panašia tema?

7.1 Knygnešiai

4. Raskite skaityto teksto ir eilėraščio panašumus bei skirtumus. Užpildykite mąstymo žemėlapij.

5. Enciklopedijose ir kituose informacijos šaltiniuose raskite daugiau informacijos apie knygnešius. Pristatykite ją klasės draugams. Apibraukite tą šaltinį, kuriame radote daugiausiai informacijos.

- Raskite informacijos apie 1–2 knygnešius. Iš kur jie gabeno knygas?
- Parašykite vieną faktą apie knygnešius.

Pristatymo forma gali būti:

- plakatas;
- piešinys;
- lankstinukas.